

TOROS TARIM CEYHAN İŞLETMESİ KAMUNUN BİLGİLENDİRİLMESİ

<p>İşletmecinin ismi ve kuruluşun tam adresi : TOROS TARIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş. CEYHAN İŞLETMESİ Sarımsız Mah. Botaş Yolu Cad. No : 56 01920 Ceyhan/ADANA</p>
<p>Kuruluşun BEKRA yönetmeliği kapsamı / BEKRA Bildirimi / Güvenlik Raporu Bilgileri: Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamında Toros Tarım Ceyhan İşletmesi "Üst Seviyeli Kuruluş" olarak belirlenmiş durumdadır. Yönetmelik Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli kimyasal maddelerden Toros Tarım Ceyhan İşletmesi'nde yer alan; susuz amonyak, LNG, motorin, fuel-oil, amin, metanol, amonyum nitrat, Potasyum nitrat, etil asetat, çinko oksit, asetik asit, stiren, kerosin ve p-külen için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bildirim sistemi BEKRA üzerinden bildirimler yapılmıştır. Bekra bildirim sistemi üzerinden bulundurulanan tehlikeli kimyasal maddeler ve miktarlarına ilişkin sun bildirim tarihi 06.09.2025'tir. BEKRA bildirimleri sonrası üst seviyeli kuruluş olarak sınıflandırılan Toros Tarım Ceyhan İşletmesi'nin Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Yönetmeliği kapsamında önemli yükümlülüklerinden biri de 'Güvenlik Raporu' hazırlanmasıdır. Güvenlik Raporu ile ilgili tebliğde belirtilen hususlar dikkate alınarak Güvenlik Raporu hazırlanmış olup, rapor içeriğinde kuruluş çevresinde kazaya neden olabilecek veya kaza sonuçlarından etkilenilebilecek komşu kuruluşlar, kuruluşun çevresel yapısı ve koşulları, kuruluşta bulunan üretim birimleri ve tehlikeli maddeler, Büyük Kaza Önleme Politikası, güvenlik yönetimi sistemi, büyük kaza senaryoları ve bu kazaların önlenmesi için alınmış tedbirlerin açıklamalarına yer verilmiştir. Toros Tarım Ceyhan İşletmesi Güvenlik Raporu referans numarası, sunum yılı ve revizyon numarası GR-2026/Rev.6'dir.</p>
<p>Kuruluşta gerçekleştirilen faaliyetler: Kuruluşun ana faaliyet konuları kimyevi gübre üretimi ve terminal hizmetleridir. Gübre Üretimi Bölümünde; iki ana kimyevi gübre üretim ünitesi (DAP Ünitesi, NPK Ünitesi) ve bu gübrelerin üretiminde ara girdi olarak Sıvı fazda; fosforik asit ve Amonyak depolama tankları, katı fazda ise hammaddenin ve ürün depoları bulunmaktadır. Üretilen ürünlerin torbalanması da işletmedeki üç adet torbalama ünitesinde yapılmaktadır. Terminal Hizmetleri Bölümünde ise, iki ayrı iskele ve birbirinden bağımsız sekiz rıhtım ile hem işletmenin ihtiyaç duyduğu hammaddeler hem de müşterilerin ürünleri elleçlenmektedir. Aynı zamanda Uluslararası bir liman tesisi de olan işletmemizde katı dökme yükden, sıvı ürünler, tahlandır petrol ürünlerine kadar geniş aralıktaki dökme yükler için hizmet verilmekte, Akaryakıt,tahıl, dökme katı ve sıvı yükler konularında depolama hizmetleri verilmektedir. Kuruluşta iki faaliyet kolumuzdaki ünitelerin yanısıra; Yardımcı tesisler, teknik hizmetler,planlama, bakım, kantar,laboratuvar, sağlık, emniyet, çevre ve güvenlik gibi destek bölümler de bulunmaktadır. Tesis 7/24 hizmet vermektedir. Ünitelerdeki faaliyetler aşağıda özet olarak açıklanmıştır: Gübre üretim ünitelerinden biri olan NPK Ünitesinde kompozit gübre, DAP ünitesinde hem kompozit gübre hem de diamanonyum fosfat (DAP) üretimi gerçekleştirilmektedir. Kompozit gübre ve DAP üretimi, amonyak sisteminin gelen amonyağın fosforik asit ile buhar reaktöründe gerçekleşen reaksiyonu sonucu oluşur. Üretilen gübre formülasyonuna göre sisteme diğer katı hammaddeler (amonyum sülfat, üre, potasyum klorür, mikro elementler) ve ince mamul beslenildiğinde kompozit gübre elde edilir. Gübre üretim ana girdilerinin biri olan amonyak yurt dışından temin edilmekte ve Amonyak Ünitesi sahası içerisinde yer alan amonyak depolama tanklarında depolanmaktadır. Diğer bir ana girdi olan fosforik asit ise Samsun İşletmemizden veya piyasadan temin edilmektedir. Terminal Hizmetlerinde; Gübre Üretimi için gereken hammaddeler dışında, Katı dökme yük olarak en çok kömür elleçlenmekte, Gemiden tahliye edilen emtia firmaların sahalarına gönderilmektedir. Akaryakıt ürünleri ve p-külen ise deniz veya karayoluyla terminalimize gelebilecek, müşterilere kiralanarak tanklarda depolanabilmektedir. Tahıl ürünleri gemiden tahliye edildiğinde firmaların kendi depolarına direkt gönderilebilirliği gibi işletmemizdeki Tahil Ünitesinde de depolanabilmektedir. Bir diğer terminal hizmeti ise Gemilerle gelen kimyasal ürünlerin Serbest bölgedeki firmalara direkt boru hatlarıyla sevki edilmektedir.</p>
<p>Büyük endüstriyel kazaya neden olabilecek kimyasal maddeler ve temel zararlı özellikleri : 1. Amonyak: Alevlenir gaz. Basıncı gaz içerir, ısıtıldığında patlayabilir. Solunması halinde toksiktir. Ciddi cilt yanıklarına ve göz hasarına yol açar. Sıcuk ortamda çok toksiktir. Sıcuk ortamda uzun süre kalıcı, çok toksik etki. 2. Çinko Oksit: Sıcuk ortamda uzun süre kalıcı, çok toksik etki. 3. Amin: Cilt tahrişine neden olur, ciddi göz hasarına yol açar, uzun süreli veya tekrarlı maruziyette organlarda hasara neden olabilir ve suda yaşayan canlılar için toksik olup uzun süre kalıcı etkiler gösterir. 4. Kerosen:Yanıcı sıvı ve buharıdır, yutulmuş solunum yollarına girmesi halinde ölümcül olabilir, cilt tahrişine neden olur, uyuşukluk veya baş dönmesine yol açabilir ve suda yaşayan canlılar için toksik olup uzun süre kalıcı etkiler gösterir. 5. Motorin: Alevlenir sıvı ve buhar. Solunması halinde zararlıdır. Cilt tahrişine yol açar. Kansere yol açma şüphesi var. Uzun süreli veya tekrarlı maruz kalma sonucu organlarda hasara yol açabilir. Solunum yoluna nüfuzu ve yutulması halinde öldürücüdür. Sıcuk ortamda uzun süre kalıcı, toksik etki. 6. Amonyum Nitrat: Yanıcı maddelerle temas halinde yangına neden olabilir, oksitleyicidir, Tahriş etme özelliği vardır. 7. Fuel-oil: Kansere yol açabilir. Solunması halinde zararlıdır. Doğmamış çocukta hasara yol açma şüphesi var. Uzun süreli veya tekrarlı maruz kalma sonucu organlarda hasara yol açabilir. Sıcuk ortamda çok toksiktir. Sıcuk ortamda uzun süre kalıcı, çok toksik etki. 8. Metanol: Kolay alevlenir sıvı ve buhar. Yutulması halinde toksiktir. Solunması halinde toksiktir. Cilt ile temas halinde toksiktir. Organlarda hasara yol açar. 9. LNG: Sıvı olarak depolanır, Basıncı kaplarda depolanır, Gazlaştırılarak kullanılır, Çok kolay alevlenir gaz, ısıtıldığında patlayabilir. 10. Potasyum Nitrat: Yanıcı maddelerle temas halinde yangına neden olabilir, oksitleyicidir, 11. Etil Asetat:Kolay alevlenir sıvı ve buhar, Ciddi göz tahrişine yol açar, Rehavete veya baş dönmesine yol açabilir 12. Asetik Asit: Alevlenir sıvı ve buhar, Eiddi cilt yanıklarına ve göz hasarına yol açar 13. Stiren : Alevlenir sıvı ve buhar, Solunması halinde zararlıdır, Eiddi göz tahrişine yol açar, Cilt tahrişine yol açar 14. P-külen: Alevlenir sıvı ve buhar, Yutulması ve solunum yoluna nüfuzu halinde öldürücüdür, Cilt tahrişine yol açar, Ciddi göz tahrişine yol açar, Solunum yolu tahrişine yol açabilir, Sıcuk ortamda uzun süre kalıcı, zararlıdır.</p>
<p>Büyük Endüstriyel Kaza durumunda yapılacaklar hakkında bilgi : Büyük endüstriyel kaza durumunda; belirlenen acil durum seviyesine göre yapılacak aksiyonlar Acil Durum Planı içerisinde yer alır ve bu acil durumlar karşısında Acil Durum Planı' na göre hareket edilir. Acil durum planında, herhangi bir acil duruma müdahale edecek acil durum ekibini içeren organizasyon yapısı belirtilir. Acil durum ekibi organizasyon yapısında bulunan kişilerin, acil durumun her aşamasında (Seviye 1, 2, 3) yapması gereken önemli / kilil eylemler acil durum planı içerisinde belirtilir. Büyük endüstriyel kaza durumunda yapılacaklar aşağıda özetlenmiştir. 1. Olayın seviyesi belirlenir, Seviye 1 (Küçük Acil Durumlar); mevcut kaynaklarla hızla çözülebilen bölgesel olaydır. Seviye 2 (Kısmi Acil Durum); Tesisin büyük kısmını etkileyen orta seviye olay, etkisi hızlı bir şekilde azaltılabilir ve bazı durumlarda yönetilebilmesi için eğitimli personel yardımı ve hatta dış destek gerektiren olaylardır. Seviye 3 (Tam Acil Durum) büyük kaza, tesisin tamamını ve bazı durumlarda tesis çevresini olumsuz etkiler. 2. Tesis içi acil hizmet grupları harekete geçirilir, Olay seviyesi ne olursa olsun iç hizmet grupları harekete geçirilir. 3. Tesis tahliye edilir, Alanda ya da binada yangının çıkması durumunda, patlama riski olması durumunda, alan ya da binanın, ürünlerin ya da maddelerin dağılımıyla oluşan toksik buluttan etkilenilebilecek olması durumunda, Tesis civarında bölgesel bir acil durum yaşanması durumunda ve Baş Kontrolörün emir vermesi durumunda Tesis tahliye edilir. 4. Dış acil hizmet birimlerine haber verilir, Acil durum seviyesine ve acil durumdaki olası gelişmelere göre dış acil hizmet birimleri çağırılır. 5. Proses ile ilgili gerekli müdahaleler yapılır, Çalışan tüm ekipman ve sistemleri durdurulur, tüm enerji kaynaklarını kesilir, her türlü sıvı ve gaz akışkan kaynaklarını kesilir, tüm proses müdahalelerinde uygun koruyucu donanımları kullanılır ve kullanılır. 6. Dış hizmet birimleri karşılanır ve dış hizmet birimlerine dahil olunur, Dış acil hizmet birim yetkilileri geldikten sonra operasyonlar yetkili kişilere devredilir, arama, kurtarma ve tahliye faaliyetlerinde AFAD ve itfaiye ekipleri ile beraber çalışır. 7. Acil durumun kontrol altına alındığı ilan edilir, Belirlenen asgari şartların (yangının söndürüldüğü, patlama riskinin olmadığı, döküntü sağınının kontrol altına alındığı .vb) sağlanması durumunda acil durumun sona erdiği acil durum anons sisteminde ilan edilir. Not: Seviye 3 ve sonrası aşamalarda rutin olarak basın açıklamaları yapılır kamu sürekli bilgilendirilir.</p>
<p>Kuruluşta meydana gelebilecek büyük endüstriyel kaza senaryoları /alınan önlemler/insana ve çevreye etkileri : Toros Tarım Ceyhan İşletmesi GR-2026/Rev.6 referans numaralı Güvenlik Raporu'nda tanımlanmış olan büyük kaza tehlikeleri senaryo formları ile özetlenmiştir. Bu riskler temel olarak Tanktan, tankerden, boşaltma hortumlarından yangına sebep olacak benzol ve p-külen salınımı, Tanktan, iskeledeki dolmuş kolundan, pompadan, ünitelerden Toksik etki oluşturacak amonyak salınımı, LNG Depolama tanklarından, hatlarından, ünitelerdeki brülörlerden yangına neden olacak Doğalgaz salınımı'dır. Kuruluş ile ilişkili harici riskler ise: deprem, yıldırım düşmesi gibi doğal tehlikeler ile tehlikeli maddelerin taşınmasından kaynaklı tehlikeler, komşu kuruluşlarda meydana gelen kazaların domino etkisi, yabancı objelerin ekipmanlara çarpması sonucu kimyasal sızıntısı kaynaklı kazalar ve kuruluş güvenliği ile ilgili kazalar (sabota) ve girişimler) olarak belirlenmiştir. Kazalara ilişkin senaryolar DADP-2026/Rev.7 referans numaralı Dahilli Acil Durum Planında yer almaktadır. Kuruluşta büyük kaza önleme ve kontrol ekipmanlarının (kontrol devreleri ve algılama sistemleri, yangın söndürme ekipmanı, yıldırımın korunma sistemi, alarmlar, sirenlere vb) konularını ve fonksiyonları ile büyük kazayı önleyecek/etkisini azaltacak azaltılması durumunda büyük kazaya neden olacak/etkisini artıracak kritik ekipmanların (basınç emniyet valfleri, sıcaklık, basınç, seviye vb. kritik parametreleri algılayan sensörler, pompa, kompresör, vana, gaz algılama sistemi bileşenleri, yangın tespit ve müdahale sistemi bileşenleri, soğutma sistemi bileşenleri, acil dururma sistemi bileşenleri vb) adının, görevinin, kurulu olduğu yer ait bilgilerin yer aldığı tüm detaylar GR-2026/Rev.6 referans numaralı Toros Tarım Ceyhan İşletmesi Güvenlik Raporu'nda yer almaktadır. Proses emniyeti için kritik ekipmanlar, basınçlı sistemler, koruyucu sistemler ve izleme cihazlarının bakım, test, kontrol ve güvenilirlik (elektrik & enstrüman ve mekanik) talimatlarına göre, belirlenen periyotlardaki bakım, kontrol, test programları oluşturularak bakım programı üzerinde izlenmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Bakım, test, kontrol faaliyetleri bu konuda gerekli eğitimleri almış ve yeterli sertifikaya sahip, yetkili bakım çalışanları tarafından yapılmaktadır. Bakım ve onarım ve rutin olmayan işleme faaliyetleri için izni sistematiği uygulanmakta olup (her türlü tehlikeli kimyasallarla yapılan çalışmalar, kapalı alanlara giriş ve EX alanlarda çalışmalar vb) gerekli kontrol önlemlerinin alınarak güvenli çalışma ortamı şartlarında işlerin yürütülmesi için aktif ve sürekli işleyen kontrol/denetim mekanizması vardır. Bulunan tehlikeli maddelerin, zararlılık özellikleri, fazi ve fiziksel ve kimyasal özellikleri, sızıntıdan sonraki beklenen kazanın tipini belirler. Bu kazalar yanıcı gaz ya da sıvı salınımının doğrudan atışması durumunda jet ya da havuz yangını, yanıcı bulut oluşabilir/ya da parlama yangını veya serbest buhar bulutu patlaması (LUVCE), tehlike niteliğine bağlı olarak toksik bulut ya da çevre kirlenmesi olarak tahmin edilebilir. Kuruluşta tehlikeli kimyasal depolama tank çevrelerinde taşma havuzları bulunmaktadır, bu nedenle herhangi bir sızıntı, su kaynağına veya toprağa ulaşmayacağı için bir kirlilik oluşturmaya muhtemel değildir. Susuz amonyak ortam sıcaklığında gaz fazındadır ve bu yüzden sıvılaştırılmış amonyak sızıntısı durumunda amonyak hızlıca buharlaşmaktadır. Amonyak sızıntısı durumunda amonyak tankları üzerinde bulunan sprinkler sistemleri ve yangın hidrant sistemleri aracılığı ile buharlaşan amonyak büyük oranda suya emdirilebilmekte ve bu sayede atmosfere yayılımı minimize edilebilmektedir.</p>
<p>Kuruluşun büyük endüstriyel kazaları önlemek ve etkilerini en aza indirmek için acil durum planlaması hakkında bilgi : Toros Tarım Ceyhan İşletmesi'nde yaşanabilecek olası büyük endüstriyel kazaların çalışanlara, çevreye ve yakın referanslı insanlara zararlı etkilerine karşı müdahale hazırlığı ile ilgili bilgi içeren Dahilli Acil Durum Planı hazırlanmıştır. Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılmasına Yönelik Dahilli Acil Durum Planı Tebliği esas alınarak hazırlanan Dahilli Acil Durum Planı referans numarası, sunum yılı ve revizyon numarası DADP-2026/Rev.7'dir. Kuruluşta yaşanabilecek acil durumlarda bilgilerin ve kararların merkezi bir noktadan koordine edilmesi için Acil Durum Yönetim Merkezi kurulmuştur. Yürürlükteki mevzuata göre gerekli aksiyonların alınmasını organize etmekten sorumlu hiyerarşik yapıyı oluşturan acil durum organizasyon yapısı oluşturulmuştur. Organizasyon yapısı kapsamında her üniteye eş dağılım şekilde acil durum ekibi belirlenmiş, tüm hizmet birimlerinin gerekli eğitim ve belgelendirme süreçleri izmir İtfaiyesi Yangın Eğitimi Merkezi tarafından verilerek tamamlanmıştır. Acil durum planı, acil durum tatbikatları ve planın sürdürülebilirliğini tanımlamanın yanında riskleri, uygun koruma önlemlerini ve tesisin faaliyet planında oluşabilecek acil durumların tespitini de tanımlar. Acil durum planı içerisinde, en başta insan hayatına, çevreye veya mülke karşı tehdit oluşturan acil durum tipleri belirlenir. Belirlenen acil durum tiplerine göre yapılacak aksiyonlar Acil Durum Planı içerisinde yer alır ve bu acil durumlar karşısında Acil Durum Planına göre hareket edilir. Acil durum planında, herhangi bir acil duruma müdahale edecek acil durum ekibini içeren organizasyon yapısı belirtilir. Acil durum ekibi organizasyon yapısında bulunan kişilerin, acil durumun her aşamasında (Seviye 1, 2, 3) yapması gereken önemli / kilil eylemler acil durum planı içerisinde belirtilir. Organizasyon yapısının bileşimi, fonksiyonları ve sorumlulukları da plan içerisinde detaylı şekilde yer alır. Plan içerisinde, acil durum sınıfına göre izlenecek olan prosedür ve sınıflandırmanın nasıl olduğu belirtilir.</p>
<p>Kuruluşun büyük endüstriyel kazalara müdahale için acil hizmet birimleriyle işbirlikleri hakkında bilgi : Toros Tarım Ceyhan İşletmesi; Acil durum planları ile ilgili AFAD, İtfaiye Teşkilatları vb. yerel acil durum birimleri ile işbirliği içerisinde bulunur.</p>